

Avertizarea timpurie – o nouă şansă pentru business-urile în impas

 Diana Dobromir, Managing Associate

Sumar

- **Principiul prevenției – concept cheie al Directivei UE 2019/1023 privind cadrele de restructurare preventivă**
- **Instrumentele de early warning din perspectiva legislației europene**
- **Mecanismele de avertizare timpurie transpuse în legislația internă**
- **Politica de prevenție la nivelul altor State Membre ale Uniunii Europene**
- **Concluzii**

Principiul prevenției

Concept cheie al Directivei UE 2019/1023 privind cadrele de restructurare preventivă

- Întreaga linie de gândire a Directivei privind cadrele de restructurare conduce spre ideea **prevenției** stării de insolvență.
- Această idee pornește de la creșterea eficienței salvării întreprinderii, ca finalitate, fapt care contribuie la creșterea eforturilor de prevenție, în detrimentul celor de remediere *post factum*. Cu alte cuvinte, analizând cauzalitatea, trebuie identificat și localizat momentul critic, adică vulnerabilitatea.
- Pornind de la premisa că șansele de restabilire a viabilității economice a unui business în impas depinde de momentul în care compania aflată în dificultate inițiază măsuri pentru restructurarea activității sale, Directiva atrage atenția asupra necesității creării unor mecanisme concrete și eficiente prin care să se identifice, cât mai devreme posibil, primele semnale ale unei stări de **dificultate** care poate fi **financiară** sau **de altă natură**, fiind exemplificată situația pierderii unui contract de importanță crucială.
- Aceste mecanisme sunt denumite **early warning tools** (în limba română, instrumente de avertizare timpurie).

Instrumentele de early warning din perspectiva legislației europene

- Se consideră că **primul subiect** care ar trebui responsabilizat în a detecta starea de dificultate în care se află ar trebui să fie însuși **debitorul**. Alături de debitor, și **alte entități publice sau private** pot juca rolul unor **avertizori ai dificultății**, cum ar fi autoritățile fiscale, entitățile bancare sau cele activând în domeniul contabilității și auditului.
- **Criteriile** de natură a semnaliza astfel de dificultăți trebuie să fie unele **obiective**, motiv pentru care, pentru a veni în sprijinul Statelor Membre, Directiva enumeră, **cu titlu exemplificativ**, și câteva **tipuri de instrumente de avertizare preventivă**, precum:
 - i. mecanisme de alertă, atunci când debitorul nu a efectuat anumite tipuri de plăți
 - ii. servicii de consiliere furnizate de organisme publice sau private ori
 - iii. măsuri de stimulare a terțelor persoane care dețin informații relevante despre debitor.
- Doctrina recentă conturată pe marginea acestor instrumente de avertizare consideră că însăși cauzalitatea procedurilor de insolvență, astfel cum aceasta a putut fi stabilită de către practicienii în insolvență în dosare, de-a lungul timpului, poate fi o sursă importantă în depistarea timpurie a dificultăților bazate pe date și informații obținute din experiențe anterioare.
- Ceea ce se dorește este ca debitorul **să conștientizeze** sau, în caz contrar, **să fie conștientizat**, în privința unei dificultăți înainte ca aceasta să devină ireversibilă

Mecanismele de avertizare timpurie transpuse în legislația internă

- Directiva UE 2019/1023 privind cadrele de restructurare preventivă a fost **transpusă** în legislația internă din România ca urmare a modificării Legii nr. 85/2014 prin Legea nr. 216/2022, astfel că, în prezent, avertizarea timpurie funcționează, alături de procedurile de prevenire a insolvenței, ca parte **din** principiul acordării unei șanse debitorilor de redresare eficientă a afacerii.
- Avertizarea timpurie este **definită** prin dispozițiile art. 5 pct. 51 din Legea nr. 85/2014 ca reprezentând „*alertarea asupra existenței unor circumstanțe care ar putea da naștere stării de dificultate sau de insolvență a debitorului și care îi pot semnala acestuia necesitatea de a acționa fără întârziere și/sau furnizarea, cu titlu gratuit, a unor informații cu privire la soluții de redresare.*”
- Gestiunea procedurii de avertizare este împărțită între (i) **Ministerul Finanțelor Publice, prin Agenția Națională de Administrare Fiscală**, care implementează alertele privind neexecutarea obligațiilor și furnizarea gratuită a informațiilor pentru o eventuală redresare și (ii) **Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului** care pune la dispoziția publicului, pe pagina sa de internet, într-o secțiune dedicată informării și îndrumării în domeniul avertizării timpurii, o serie de informații ce au ca obiectiv prevenirea insolvenței.

Mecanismele de avertizare timpurie transpuse în legislația internă

- **Instrumentele de avertizare timpurie** adoptate în legislația internă din România sunt:
 1. crearea, pe paginile de internet ale ANAF și MAT, a unei **secțiuni dedicate informării și îndrumării** cu privire la soluțiile de redresare prevăzute de lege unde pot fi accesate, gratuit, informații extinse în domeniul avertizării timpurii, a procedurilor de prevenire a insolvenței și de insolvență;
 2. transmiterea de către ANAF a unor **notificări de alertă** automată și electronică prin spațiul virtual privat (SPV) în legătură cu neexecutarea obligațiilor către bugetul de stat, către bugetul asigurărilor sociale de stat sau către bugetul asigurărilor de șomaj; în privința obligațiilor evidențiate în notificarea de alertă, pot fi accesate și serviciile de îndrumare și asistență oferite contribuabililor de către ANAF;
 3. imple-mentarea de către MAT a unei **linii telefonice de îndrumare și asistență în domeniul avertizării timpurii**, pentru o evaluare generală a afacerii în vederea accesării unor soluții de redresare;
 4. dezvoltarea în timp a unei componente de **asistență specializată** prin implicarea unor **consultanți** cu experiență în managementul de criză și/sau a unor **mentori** care să acorde **pro bono** servicii de diagnoză inițială și/sau de consiliere în afaceri.
- Cu privire la **stadiul implementării mecanismelor de avertizare timpurie** la noi în țară, menționăm că Ministerul Antreprenoriatului și Turismului a creat o secțiune pe pagina sa de internet (<https://prevenire.gov.ro/semnal-avertizare/>) în care sunt prezentate informații cu caracter general referitoare la procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, **România fiind în curs de implementare a instrumentelor de avertizare** reglementate, modificările Legii nr. 85/2014 intrând în vigoare etapizat din **iulie 2022**, respectiv, **iulie 2023**.

Politica de prevenție la nivelul altor State Membre ale Uniunii Europene

- Politica de prevenție și mecanismele de early warning au beneficiat de mai mult succes în alte State Membre:
 - **Grecia** a introdus un sistem electronic de avertizare timpurie, supravegheat de „*Special Secretariat for Private Debt Administration of Ministry of Finance*” conform căruia debitorii sunt clasificați în trei categorii de risc - scăzut, mediu, ridicat;
 - **Franța** avea deja dezvoltat sistemul *signaux faibles*, printr-un *start-up* de stat, sub forma unei platforme ce are la bază inteligența artificială și depistează riscurile societăților, acordând acces la rezultatele obținute anumitor autorități ce au ca atribuții luarea unor măsuri pentru restructurare și prevenție;
 - **Italia** a înființat o unitate externă specializată - *Corporate Crisis Settlement Body*, compusă din 3 experți, prezentă în fiecare cameră de comerț care analizează situația economică a societăților care prezintă semne clare de dificultate;
 - **Danemarca** are inclusiv corpuri specializate pentru mentorat.
- De asemenea, la nivel european există și **proiectul *Early Warning Europe***, inspirat după modelul danez, care aduce la un loc instituții publice și organizații care oferă asistență IMM-urilor în dificultate din Belgia, Danemarca, Germania, Grecia, Italia, Polonia și Spania. Se dorește extinderea și către Croația, Finlanda, Ungaria, Lituania, Luxemburg și Slovenia.

Concluzii

Mecanismele de avertizare timpurie prezintă mai multe **avantaje**:

 **Timp pentru a lua
măsurile corective:**

Reducerea costurilor:

**Conservarea valorii &
îmbunătățirea șanselor
de recuperare:**

**Îmbunătățirea relațiilor
părțile interesate:**

Semnalele de avertizare timpurie pot oferi unei companii timpul necesar pentru a lua măsuri corective și a evita insolvența. De exemplu, compania își poate renegocia datoriile, își poate reduce cheltuielile sau își poate diversifica fluxurile de venituri.

Depistarea timpurie a dificultăților financiare poate reduce costurile asociate procedurilor de insolvență, cum ar fi cheltuielile de judecată și costurile de lichidare.

Depistarea timpurie poate contribui la conservarea valorii activelor societății, care se poate eroda în cazul în care procedura de insolvență este întârziată. De asemenea, intervenția timpurie poate îmbunătăți per total șansele de redresare a societății, deoarece permite explorarea mai multor opțiuni.

Semnalele de avertizare timpurie pot permite unei companii să comunice cu părțile interesate, inclusiv creditorii, investitorii și angajații, într-un mod transparent și proactiv, ceea ce poate contribui la menținerea încrederii și a sprijinului acestora.

Vă mulțumesc pentru atenție!

Diana Dobromir
Managing Associate

e-mail: diana.dobromir@musat.ro

B-dul. Aviatorilor nr. 43
Sector 1, București
Tel: 021/202.59.00
Fax: 021/223.39.57

e-mail: general@musat.ro; office@musatinsolv.ro
Web: www.musat.ro; www.musatinsolv.ro